

ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

USMERNENIE SPROSTREDKOVATEĽSKÉHO ORGÁNU Č. 12

Verzia č. 2.0

Programové obdobie 2014 – 2020

Vec:	Usmernenie pre prijímateľov k ukončovaniu projektov v súvislosti s ukončovaním programového obdobia 2014-2020
Určené pre:	Prijímateľov nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Ľudské zdroje pre prioritnú os 5 a 6
Vydáva:	Úrad vlády SR ako sprostredkovateľský orgán pre Operačný program Ľudské zdroje pre prioritnú os 5 a prioritnú os 6 (ďalej ako „poskytovateľ“ alebo „SO“)
Záväznosť:	Usmernenie má záväzný charakter
Dátum vydania:	18. 9.2024
Dátum účinnosti:	18. 9.2024
Schválil:	PaeDr. Ingrid Zubková, poverená výkonom funkcie generálnej riaditeľky sekcie európskych programov,

OBSAH

1. ÚVOD.....	2
2. UKONČOVANIE REALIZÁCIE PROJEKTU	2
3. OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV A PREDKLADANIE ZÁVEREČNEJ ŽIADOSTI O PLATBU (ŽOP) A ZÁVEREČNEJ MONITOROVACEJ SPRÁVY (ZMS)	2
4. NEFUNGUJÚCE PROJEKTY	4
5. FINANČNÉ NÁSTROJE (FN)	5

1. Úvod

Cieľom Usmernenia sprostredkovateľského orgánu č. 12 (ďalej ako „usmernenie“) je poskytnúť prijímateľom nenávratného finančného príspevku (ďalej len „Prijímateľ“) informácie týkajúce sa ukončovania projektov realizovaných v rámci prioritnej osi 5 a 6 Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“) v súvislosti s ukončovaním programového obdobia 2014-2020.

2. Ukončovanie realizácie projektu

Prijímateľ je povinný ukončiť realizáciu všetkých aktivít projektu (hlavných aj podporných aktivít) v zmysle **dohodnutých zmluvných podmienok v zmluve o poskytnutí NFP**, pričom platí, že **oprávnené výdavky na realizáciu všetkých aktivít musia byť vynaložené najneskôr do 31.12.2023**.

Realizácia projektu sa považuje za ukončenú, ak došlo k fyzickému ukončeniu projektu (skutočne boli zrealizované všetky hlavné aj podporné aktivity) a zároveň došlo aj k finančnému ukončeniu projektu (prijímateľ uhradil všetky oprávnené výdavky všetkým svojim dodávateľom alebo svojim zamestnancom a prijímateľovi bol uhradený/zúčtovaný zodpovedajúci NFP).

Ukončením realizácie aktivít projektu sa v prípade stavieb rozumie kolaudačné rozhodnutie preberací/odovzdávací protokol. Pri projektoch, ktorých súčasťou je aj dodanie tovaru, poskytnutie služby alebo činnosť zamestnanca sa pod ukončením realizácie hlavných aktivít projektu rozumie reálne dodanie tovaru alebo poskytnutie služby, resp. zrealizovanie prác zamestnancom. Dodanie tovaru alebo poskytnutie služby sa preukazuje napr. akceptačným/preberacím protokolom alebo dodacím listom. Dodaný tovar musí byť sfunkčnený a uvedený do užívania.

3. Oprávnenosť výdavkov a predkladanie záverečnej žiadosti o platbu (ŽoP) a záverečnej monitorovacej správy (ZMS)

Oprávneným obdobím pre vznik výdavkov je obdobie počas realizácie hlavných a podporných aktivít projektu v období medzi 01.01.2014 a **31.12.2023**. Výdavky zo zdrojov **REACT-EU** sú oprávnené od **1. februára 2020 do 31. decembra 2023**.

Ak výzva na predkladanie ŽoNFP obsahuje podmienku poskytnutia príspevku (ďalej len „PPP“), ktorá definuje časovú oprávnenosť realizácie projektu ohraničenú termínom tak, že realizácia aktivít projektu musí byť ukončená **31.12.2023**, táto PPP sa vzťahuje na možnosť financovania projektu z európskych štrukturálnych a investičných fondov v zmysle a podľa Zmluvy o poskytnutí NFP a ostatných Právnych dokumentov vydaných poskytovateľom. Oprávnenými budú len tie výdavky, ktoré prijímateľovi vznikli **do 31.12.2023**, ak tieto výdavky spĺňajú podmienky oprávnenosti podľa Zmluvy o poskytnutí NFP a Právnych dokumentov vydaných poskytovateľom a zároveň bol projekt zrealizovaný v rozsahu schválenej ŽoNFP a zmluvy o poskytnutí NFP. Všetky výdavky vzniknuté **po 31.12.2023** budú automaticky neoprávnené, ale projekt môže byť dofinancovaný z vlastných zdrojov prijímateľa.

Dôležité:

Upozorňujeme, že 31.12.2023 je nedeľa. Vzhľadom na to dôrazne odporúčame, aby boli úhrady uskutočnené s časovou rezervou (finančné prostriedky musia byť do 31.12.2023 reálne odpísané z bankového účtu prijímateľa, nepostačuje len zadaný príkaz na úhradu). Odporúčame prijímateľom, aby si vopred zistili, či banka prijímateľa bude vedieť uhradiť platbu počas víkendu.

Takto vzniknuté výdavky musia byť v oprávnenom období **zo strany prijímateľa uhradené dodávateľovi/zhotoviteľovi do 31.12.2023**. Akékoľvek výdavky uhradené zo strany prijímateľa po uvedenom termíne **nelze považovať za oprávnené**.

Záverečná ŽoP musí byť predložená poskytovateľovi najneskôr do 15.01.2024, ak zo zmluvy o NFP prijímateľovi nevyplýva skorší termín.

Odo dňa účinnosti tohto usmernenia je potrebné, by prijímatelia podali **záverečnú ŽoP do 40 kalendárnych dní od ukončenia realizácie hlavných aktivít projektu**. Pri projektoch, kde bude realizácia hlavných aktivít ukončená v decembri 2023 platí vyššie uvedený termín **15.1.2024**.

Akékoľvek oprávnené výdavky vzniknuté v období realizácie projektu, ktoré nebudú vo forme deklarovaných výdavkov zahrnuté v záverečnej ŽoP, sa stávajú neoprávnenými na preplatenie z prostriedkov NFP.

Hraničné termíny pre predloženie ŽoP podľa systému platieb:

<i>Refundácia</i>	etapa poskytnutia	do 15.1.2024
<i>Zálohová platba</i>	etapa poskytnutia	do 31.10.2023
	etapa zúčtovania	do 15.1.2024
<i>Predfinancovanie</i>	etapa poskytnutia	do 30.9. 2023¹
	etapa zúčtovania	do 10 dní od pripísania prostriedkov predfinancovania na účet prijímateľa

Záverečná MS musí byť predložená poskytovateľovi najneskôr do 15.01.2024, ak zo zmluvy o NFP prijímateľovi nevyplýva skorší termín.

¹ Poskytovateľ je oprávnený predmetný termín na predkladanie ŽoP – predfinancovanie predĺžiť. O prípadnom predĺžení predmetného termínu budú prijímatelia informovaní.

Odo dňa účinnosti tohto usmernenia je potrebné, by prijímatelia podali záverečnú MS do 40 kalendárnych dní od ukončenia realizácie hlavných aktivít projektu. Pri projektoch, kde bude realizácia hlavných aktivít ukončená v decembri 2023 platí vyššie uvedený termín 15.1.2024.

Ak výzva na predkladanie ŽoNFP vymedzuje ukončenie obdobia udržateľnosti projektu presným označením dňa, mesiaca a roku, a takéto vymedzenie by v prípade projektov spĺňajúcich všetky podmienky pre sfunkčnenie projektu podľa časti 4 tohto usmernenia znamenalo nenaplnenie podmienok vyplývajúcich z článku 71 všeobecného nariadenia, obdobie udržateľnosti sa stanoví na obdobie 5 rokov **od finančného ukončenia projektu**. Primerane takto upravenému obdobiu udržateľnosti sa upraví aj povinnosť prijímateľa zachovať charakter využitia stavebne podporených nehnuteľností na účely sociálneho bývania podľa tretej časti zákona o dotáciách na rozvoj bývania **po dobu 15 rokov od ukončenia obdobia udržateľnosti**.

4. Nefungujúce projekty

Projekty, ktoré z rôznych dôvodov nie je možné považovať za finančne alebo vecne zrealizované (nie sú ukončené a v prevádzke) v stanovených termínoch, patria do skupiny tzv. *nefungujúcich projektov*.

Ide o projekty, ktoré:

- a) nemajú stavbu odovzdanú/skolaudovanú (ak relevantné) alebo dodanú službu alebo tovar;
- b) majú stavbu odovzdanú/skolaudovanú (ak relevantné) alebo dodanú službu alebo tovar, ale nemajú objekt v prevádzke. V prípade komunitného centra sa pod prevádzkou myslí zápis do registra poskytovateľov sociálnych služieb. V prípade materskej školy sa pod prevádzkou myslí zaradenie do Siete škôl a školských zariadení SR (materské školy), ktoré sa vyžaduje najneskôr pri predložení 1. následnej monitorovacej správy. V prípade materskej školy ide o funkčný projekt vydaním kolaudačného rozhodnutia;
- c) nemajú k 31.12.2023 uhradené všetky výdavky súvisiace s projektom.

V prípade, ak prijímateľ neukončí finančnú realizáciu projektu (t. j. neuhradí oprávnené výdavky dodávateľovi/zhotoviteľovi v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP) alebo nedôjde k fyzickému ukončeniu projektu **do 31.12.2023**, takýto projekt sa považuje za **nefungujúci** a

- a) Prijímateľ môže po dohode s poskytovateľom dofinancovať a sfunkčniť projekt (ak relevantné) **z vlastných zdrojov prijímateľa alebo iných zdrojov najneskôr do 31.07.2024**;
- b) V prípade, ak je predmetom projektu stavba a prijímateľ **neukončil do 31.12.2023 všetky hlavné aktivity**, po dohode s poskytovateľom a na základe dodatku k zmluve o NFP bude stanovený termín na ich ukončenie a sfunkčnenie projektu, najneskôr však **do 31.7.2024**. Prijímateľ je povinný predložiť poskytovateľovi informáciu o jeho sfunkčnení vrátane kolaudačného rozhodnutia (ak relevantné) najneskôr **do 31.08.2024**. **V prípade nefungujúcich projektov prijímateľ predloží záverečnú MS do 1 mesiaca po sfunkčnení projektu** (uvedení do prevádzky, v prípade materských škôl po kolaudácii/odovzdaní stavby), **najneskôr však do 31.8.2024**;
- c) Ak ani po uzavretí takejto dohody prijímateľ nesfunkční projekt do 31.07.2024, **musí poskytnuté finančné prostriedky vrátiť**;
- d) V prípade, že je predmetom projektu stavba a prijímateľ **ukončil do 31.12.2023 všetky hlavné aj podporné aktivity**, ale **nepredložil právoplatné kolaudačné rozhodnutie** bez väd a nedorobkov, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na funkčnosť, resp. rozhodnutie o predčasnom užívaní stavby alebo povolenie na dočasné užívanie stavby, pričom vady a nedorobky v nich uvedené nemajú alebo nemôžu mať vplyv na funkčnosť stavby, právoplatnosť doloží **najneskôr pri predložení prvej Následnej monitorovacej správy projektu**;
- e) V prípade, že prijímateľ **predložil rozhodnutie o predčasnom užívaní stavby alebo povolenie na dočasné užívanie stavby**, prijímateľ je povinný do skončenia obdobia udržateľnosti projektu sa

preukázať príslušným právoplatným kolaudačným rozhodnutím bez vád a nedorobkov najneskôr v rámci predloženia piatej (poslednej) Následnej monitorovacej správy;

- f) V prípade, ak prijímatelia nedofinancujú a nesfunkčnia projekty, ktorých celkové výdavky projektu (oprávnené aj neoprávnené) **prevyšujú 1 mil. eur**, pokiaľ sa neuplatní postup v bode a), môžu prijímatelia vo výnimočných a riadne zdôvodnených prípadoch po dohode s poskytovateľom (SO) dofinancovať a sfunkčniť projekt z vlastných zdrojov/iných zdrojov najneskôr do dvoch rokov od termínu predloženia Účtov za posledný účtovný rok na Európsku komisiu, t. j. **do 15. februára 2027**. Písmená b) a c) tohto odseku sa použijú primerane, pričom najneskorší termín na splnenie oznamovacej, resp. predkladacej povinnosti prijímateľa uvedenej v písmene b) je **15. marec 2027** (informácia o sfunkčnení projektu, predloženie záverečnej MS);
- g) Poskytovateľ môže projekt aj **nezaradiť medzi nefungujúce projekty, vyhodnotiť ho ako neoprávnený** a posúdiť konanie prijímateľa spojené s nezabezpečením funkčnosti projektu ako porušenie Zmluvy o poskytnutí NFP s následkom odstúpenia od Zmluvy o poskytnutí NFP, resp. dohody s prijímateľom na ukončení Zmluvy o poskytnutí NFP. **V takom prípade musí prijímateľ pridelené finančné prostriedky vrátiť.**

5. Finančné nástroje (FN)

Pri implementácii FN je prijímateľ povinný bez ohľadu na ukončenie programového obdobia 2014 – 2020 k 31. decembru 2023 používať aj naďalej príspevok na FN, ako aj všetky prostriedky pripísateľné príspevku na FN (vrátané prostriedky, úroky a iné výnosy) v súlade s cieľmi OP a prioritnej osi počas obdobia 8 rokov po uplynutí obdobia oprávnenosti v súlade s čl. 45 všeobecného nariadenia a časťou 3.9 Systému riadenia FN.

Oprávnenosť výdavkov na konci programového obdobia

Iba výdavky, ktoré sú v súlade s čl. 42 všeobecného nariadenia, môžu byť v čase ukončenia obdobia oprávnenosti k 31. decembru 2023 považované za oprávnené. V zmysle čl. 42 všeobecného nariadenia oprávnené výdavky FN predstavujú v čase ukončenia OP celkovú sumu finančných prostriedkov, ktorá bola v skutočnosti vyplatená konečným prijímateľom alebo v prípade záruk viazaná prostredníctvom FN počas obdobia oprávnenosti.

Finančné prostriedky, ktoré ku koncu programového obdobia 2014 - 2020 neboli vyplatené konečnému prijímateľovi, resp. ktoré neboli vyplatené v prospech konečného prijímateľa v zmysle čl. 37 ods. 7 všeobecného nariadenia, nie sú považované za oprávnené výdavky bez ohľadu na to, či boli na tento účel vyčlenené zmluvou o financovaní alebo vyplatené prijímateľovi.

V prípade **záruk** sa za oprávnené výdavky považujú tie, ktoré boli k 31. decembru 2023 určené na záručné zmluvy, či už neuhradené alebo splatné a zároveň súvisiace pôžičky, ku ktorým poskytujú záručné krytie, boli reálne **vyplatené a čerpané**. **Multiplikačný efekt** stanovený v zmysle čl. 8 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 480/2014 musí byť zachovaný, t. j. na konci programového obdobia 2014 - 2020 sa podľa neho prepočíta suma záruk, ktoré môžu byť deklarované ako oprávnené výdavky.

Kapitalizované úrokové dotácie a dotácie záručných poplatkov uvedené v článku 42 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia sa vypočítajú na konci oprávneného obdobia ako súčet diskontovaných platobných záväzkov na obdobie **maximálne 10 rokov od ukončenia obdobia oprávnenosti**. Ako oprávnené budú považované len tieto dotácie na úroky a záručné poplatky, ktoré budú kombinované s finančným nástrojom v rámci jednej finančnej operácie.

Náklady na riadenie a poplatky za riadenie ustanovené v čl. 42 ods. 1 písm. d) všeobecného nariadenia sú oprávnené do konca obdobia oprávnenosti s výnimkou **nákladov a poplatkov za riadenie definovaných v čl. 42 ods. 2** (kapitalizované náklady na riadenie alebo poplatky za riadenie v prípade nástrojov vlastného

imania alebo mikroúverov), ktorých oprávnenosť sa riadi čl. 14 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 480/2014.

V prípade nástrojov vlastného imania zameraných na podniky uvedené v článku 37 ods. 4 všeobecného nariadenia sa za oprávnený výdavok môže považovať obmedzená výška platieb na investície u konečných prijímateľov, ktorá sa má realizovať počas obdobia, ktoré nepresiahne štyri roky po skončení obdobia oprávnenosti, za splnenia všetkých nasledovných podmienok:

1. ak sa podpísala zmluva s finančným sprostredkovateľom pred 31. decembrom 2018;
2. ak sa do konca obdobia oprávnenosti investovalo aspoň 55 % programových prostriedkov viazaných v zmluve o financovaní;
3. ak sa vkladá na viazaný účet osobitne založený na tento účel;
4. ak sa dodržali pravidlá o štátnej pomoci;
5. ak sa splnili všetky podmienky stanovené v odseku kapitoly 3.4.1 6 Systému riadenia FN.

Pri spracovaní a predkladaní ŽoP v závere programového obdobia musia byť dodržané hraničné termíny stanovené v tomto usmernení. Je preto potrebné tomu adekvátne prispôsobiť plány čerpania a spracovania ŽoP (FN - zúčtovanie tranže).

Pri spracovaní a predkladaní ŽoP ku koncu PO 2014-2020 musia byť dodržané hraničné termíny. Je preto potrebné tomu adekvátne prispôsobiť plány čerpania a spracovania ŽoP poskytnutie tranže/zúčtovanie tranže. Prijímateľovi môže byť poskytnutá posledná žiadosť o platbu – poskytnutie tranže po splnení podmienky, že prijímateľ zúčtuje najmenej 85 % poskytnutých tranží najneskôr v čase predloženia poslednej žiadosti o platbu (poskytnutie tranže). Hraničný termín na predloženie poslednej žiadosti o platbu – poskytnutie tranže je do 30.11.2023.

ŽoP (FN) – zúčtovanie tranže definovaná v Systéme riadenia FN financovaných z KF, ERDF a ESF a Systéme finančného riadenia spĺňa charakter záverečnej platby v zmysle tohto usmernenia.

Prijímateľ je povinný zabezpečiť uchovanie účtovnej a inej podpornej dokumentácie súvisiacej s projektom, Prostredníctvom zmluvných vzťahov môže prijímateľ zabezpečiť, že v prípade, že dokumenty nebudú uložené priamo u neho, môžu byť uložené a dostupné u finančného sprostredkovateľa, resp. konečného prijímateľa.

Použitie prostriedkov po skončení obdobia oprávnenosti

Investícia na úrovni konečného prijímateľa nemusí byť ukončená do konca obdobia oprávnenosti, resp. v čase predkladania záverečnej dokumentácie pri poslednej ŽoP (FN) – zúčtovanie tranže v prípade dodržania podmienok oprávnenosti stanovených v čl. 42 všeobecného nariadenia. To znamená, že konečný prijímateľ môže využívať tieto prostriedky aj po skončení obdobia oprávnenosti a po tom, ako boli prijímateľom zaradené do záverečnej ŽoP (FN) – zúčtovanie tranže. Poskytovateľ je povinný ubezpečiť sa, že prostriedky vyplatené konečnému prijímateľovi spĺňajú podmienky oprávnenosti, berúc do úvahy aktuálny stav implementácie investície na úrovni konečného prijímateľa a teda aj mieru dostupnosti relevantnej podpornej dokumentácie.

Prostriedky oprávneným spôsobom navrátené prijímateľovi musia byť po skončení obdobia oprávnenosti používané v súlade s pravidlami o využívaní FN v období udržateľnosti.

Vykonávanie FN môže pokračovať aj v programovom období 2021-2027 pri splnení podmienok stanovených v článku 68 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/1060.